

[K. Helveg Petersen.]

hr. Erik Kragh, hvad ledende militærfolk siger i Amerika om tingene, som f. eks. den tidligere øverstkommanderende over de allierede styrker i Europa, general Norstad, der advarer imod at fortsætte bombningerne, og general Gavin og andre.

Når hr. Erik Kragh taler om den militære løsning som den eneste, så vil jeg meget advare imod, at man går ind på den betragtning, hvor alle — eller de fleste — vel også de, der i Amerika har været ansvarlige for krigsførelsen, har været af den opfattelse, at der var ikke en militær løsning, men en politisk løsning. For hvad forudsætter en militær løsning? Ja, den forudsætter vel en konfrontation med Kina, et sammenstød med Kina, og så vil det jo sige den tredje verdenskrig. Det har i hvert fald ikke været den linje, man hidtil har fulgt, at man ville tilvejebringe en militær løsning, men derimod en politisk løsning, og det var det, der var baggrunden for det, jeg sagde til udenrigsministeren, om det dog ikke, når nu alle i FN, og her ikke mindst de nordiske staters repræsentanter, så stærkt advarer imod, at bombningerne fortsættes, var muligt at finde frem til initiativer, til drøftelser mellem nogle af de mindre stater, der kunne føre til en eller anden mulighed, for det spejder man jo efter, i hvert fald fra USAs side, og det må man vel også gøre fra den anden side, men jeg tror ikke, som ministeren sagde, at kommunikationen er i orden; jeg tror faktisk, der mangler forståelse for modpartens synspunkter. Det kan ikke være andet, end at der måtte være plads til dette initiativ, og man har intet at miste derved; der sættes intet prestigemæssigt over styr, selv om et initiativ taget fra de nordiske staters side ikke skulle føre til noget resultat. Statsminister J. O. Krag foretog jo omkring nytår 1966 en henvendelse til de nordiske udenrigsministre og til premierminister Wilson netop for at undersøge, om der var muligheder. Jeg opfordrer udenrigsministeren til at tage forhandling op på nordisk plan for at se, om der kan være nogen som helst chance for, at man kan enes om et initiativ, og jeg så gerne, at udenrigsministeren rejste dertil; jeg tror, han ville have muligheder for at få klarlagt

situationen og dermed lægge op til forslag, der måske kunne føre denne ulyksalige krig til ende.

Må jeg sige om den europæiske sikkerhedspolitik, at jeg er ikke helt klar over, hvad man her i salen siger til den endelige løsning af de europæiske sikkerhedsordninger. Jeg har fornemmelsen af, at man mener, at det ligger meget langt ude i tiden, og at vi skal have en periode med usikkerhed, med afspænding, men det, jeg gerne vil tage med mig fra denne debat, det er, at der i hvert fald er enighed om, at man ikke kan løse Tysklandsspørgsmålet varigt; man kan få status quo, man kan låse det fast, og man kan måske tilvejebringe en fastfrysning af dette problem og have en vis afspænding, men hvis man virkelig mener, at Tysklandsproblemets løsning, genforeningsmuligheden, er så væsentlig, som man siger, den er, så er der jo ingen vej uden om at erkende, at det langsigtede mål, det er ophævelsen af de to systemer. Ingen forestiller sig — jeg gør det i hvert fald ikke — at det sker fra den ene dag til den anden, for det ville føre til sammenbrud og opløsning, men naturligvis en gradvis tilnærmelse, men det må være sigtet, vi må stile efter, og jeg har da bemærket mig, at det er toner, der har lydt ikke mindst fra socialdemokratiets side som det langsigtede mål, og jeg vil også tro, at det måtte være det mål, som andre partier har, og dermed er vi jo i en mindre hård situation, end vi er dér, hvor vi alene diskuterer for eller imod NATO og for eller imod Warszawapagten.

Niels Westerby: Man har under debatten været inde på, om USAs og Sovjetunionens bestræbelser på at opbygge et antiraketsystem skulle kunne forhindre, at man kunne gennemføre en ikke-spredningsaftale. Jeg vil nærmest tro — men det er selvfølgelig noget, man ikke kan vurdere helt sikkert — at disse antiraketsystemer vil fastholde de to magters, altså Sovjetunionens og USAs, stilling som supermagter derved, at de bliver usårlige over for mindre atommagter, og det vil vel nærmest give dem en position i retning af at kunne håndhæve en ikke-spredningsaftale lettere, end hvis de ikke havde dette antiraketsystem. Det var vist hr. Per Federspiel, der rejste det spørgs-